

РЕЦЕНЗИЯ

Вх. № РА 20-464/17.03.2026 г.

за придобиване на образователна и научна степен “доктор”
по професионално направление 3.8. Икономика,
докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на
стопанската дейност”
по обявена процедура от ИУ – Варна

Настоящата рецензия е изготвена съгласно примерната структура за формата и съдържанието на рецензия, написана от член на научно жури, за придобиване на образователна и научна степен „доктор” по обявена процедура от ИУ – Варна.

1. Обща информация

Изготвил рецензията: проф. д-р Атанас Блажев Атанасов с научна специалност “Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност”, член на катедра “Счетоводна отчетност” в СА “Д. А. Ценов” – Свищов и член на Научно жури, съгласно Заповед № РД-06-24/27.01.2026 г. на Ректора на ИУ – Варна, в съответствие с разпоредбите на чл. 9 от ЗРАСРБ, чл. 30, ал. 3 от Правилника за прилагане на ЗРАСРБ, чл. 7, ал. 2 и чл. 59, ал. 1 от Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна, решение на Факултетния съвет на Финансово-счетоводен факултет (Протокол № 30/26.01.2026 г.) и решение от заседание на Научното жури от 09.02.2026 г.

Автор на дисертационния труд: Имрен Севим Гендж – Салатова

Тема на дисертационния труд: „Проблеми на отчетността в предприятията с нестопанска цел“

Научен ръководител: доц. д-р Даниела Александрова Георгиева

2. Данни за дисертанта

Имрен Севим Гендж – Салатова е роден през 1991 г. Средно образование придобива през 2010 г. в ГПЧЕ „Екзарх Йосиф“ – гр. Разград.

През 2014 г. придобива ОКС „бакалавър“ в ИУ – Варна, по две специалности „Международни икономически отношения“ и „Бизнес информационни системи“.

През 2017 г. придобива ОКС „магистър“ в ИУ – Варна, специалност „Счетоводство и контрол“, а през 2025 г. придобива ОКС „магистър“ в Шуменски университет „Епископ Константин Преславски“, специалност „Регулиране и контрол в системата на социалните дейности“.

От 2018 г. до 2021 г. е редовен докторант в докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ към катедра „Счетоводна отчетност“ при ИУ – Варна (Заповед № РД-17-380/13.02.2018 г. на Ректора на ИУ – Варна). Със Заповед № РД-17-392/09.02.2021 г. на Ректора на ИУ – Варна е отчислена с право на защита в срок от пет години, считано от 01.02.2021 г.

Имрен Севим Гендж – Салатова има богат и разнообразен трудов опит. През 2013 г. работи в „Каолин“ ЕАД като стажант логистика. През 2017 г. работи в Детска градина №33 „Делфинче“ с яслена група, гр. Варна като стажант администратор, счетоводител. От 2014 г. до 2023 г. работи в „И БИ СИ Лимитед“ ЕООД – гр. Варна последователно като специалист „Връзки с клиенти“ и счетоводител. От 2022 г. до момента работи във Фондация „За нашето бъдеще“ – гр. Разград последователно като счетоводител и управител, а от 2024 г. до момента е специалист социални дейности в СНЦ „Женска алтернатива за независимост, етническа толерантност и асоцииране“ (Жанета) – Център за обществена подкрепа гр. Разград.

3. Общо представяне на дисертационния труд

Целта на дисертационния труд е да се представят особеностите и да се анализират проблемите на отчетността на юридическите лица с

нестопанска цел в България и въз основа на това да се предложат решения за тяхното преодоляване с оглед повишаване на прозрачността, съпоставимостта и полезността на отчетната информация за заинтересованите страни.

Обект на изследване в дисертационния труд са български предприятия с нестопанска цел, създадени по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел, функциониращи в различни обществени сфери - социални услуги, образование, култура, здравеопазване и др.

Предмет на научното изследване са специфичните особености на отчетността на предприятията с нестопанска цел, разгледана в нейните регулаторни, теоретични и практически аспекти.

Основната теза на изследването е, че отчетността на предприятията с нестопанска цел, регистрирани по реда на Закона за юридическите лица с нестопанска цел в България, се характеризира с нормативни, методологични и организационни проблеми, които ограничават качеството на информацията, необходима за вземане на решения от страна на организациите, дарителите, финансиращите институции, контролните органи, регулаторите и държавата.

Обемът на разработката е 312 страници и се състои от: заглавна страница; съдържание (4 стр.); списък на използваните съкращения (1 стр.); увод (8 стр.); изложение (три глави), (238 стр.); заключение (6 стр.) и списък с използваната литература (библиография) (вкл. 217 бр. литературни източници на български и чужд език, нормативни актове и електронни източници), (14 стр.). Към дисертационния труд са включени 12 бр. приложения (40 стр.)

В увода са открити актуалността, целта, задачите, обекта и предмета на изследването. Формулирана е изследователската теза. Посочени са методологията на изследването и съществуващите ограничения в хода на дейността.

В първа глава се характеризират теоретичните и нормативните основи на отчетността в предприятията с нестопанска цел. В тази връзка задълбочено се изследват правни и организационни специфики на посочените предприятия. Отделя се специално място на особеностите, предназначението и ползвателите на счетоводната информация в предприятията с нестопанска цел. Проучва се нормативната регламентация на отчетността в предприятията с нестопанска цел в България. Прави се сравнителен анализ на чуждестранни модели и добри практики при отчетността на тези предприятия и се очертава глобалната рамка за нейното хармонизиране.

Във втора глава се акцентира върху особеностите и актуалните проблеми в отчетността на предприятията с нестопанска цел. Изследването се фокусира върху счетоводната политика, индивидуалния сметкоплан, отчитането на специфичните обекти и на допълнителната стопанска дейност. Открояват се методологични особености и практически проблеми на годишния финансов отчет. Оценява се дейността на предприятията с нестопанска цел в контекста на годишния доклад.

В трета глава се прави емпиричен анализ на проблемите в отчетността на предприятията с нестопанска цел в България. Изяснява се методологията, предимствата и ограниченията на емпиричното изследване. Анализират се: тенденциите при историческото развитие на предприятията с нестопанска цел в България; проблемите, произтичащи от нормативната уредба, особеностите на отчетните обекти, разграничаването на стопанската и нестопанската дейност, използваните финансови и нефинансови показатели, оповестяванията в годишните финансови отчети и годишните доклади за дейността. Обосновават се и се извеждат възможности за преодоляване на проблемите в отчетността на юридическите лица с нестопанска цел.

В заключението се обобщават постигнатите резултати от изследователската работа и се очертават насоки за бъдещи изследвания.

В изложението са оформени 27 бр. таблици и 8 бр. фигури.

4. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд

Предложеният дисертационен труд се характеризира с ясно очертани обект, предмет, цел, задачи и със сполучливо формулирана, и аргументирано защитена изследователска теза. Това дава основание той да се определи не само като едно завършено актуално изследване, но и като съвременен и необходим опит да се отговори адекватно на настоящите теоретико-приложни потребности по отношение проблемите на отчетността в предприятията с нестопанска цел.

Методологията на изследването е коректно приложена, като се открояват проблеми и се предлагат начини за тяхното решаване, правят се съответни анализи, обобщения, изводи и препоръки. В изложението недвусмислено са очертани авторските идеи и становища.

При реализиране на изследването обосновано се ползва адекватен научен инструментариум, както и сполучливо оформен илюстративен материал под формата на таблици и фигури.

В структурно, техническо и стилово отношение работата е на много добро ниво. Отделните части на дисертационния труд са логически обвързани и като цяло обемът му е оптимален. Това дава възможност да се обоснове (аргументира) и защити изследователската теза в теоретичен и практико-приложен аспект.

Литературните източници и действащите нормативни документи в хода на изследването са използвани добросъвестно. Този факт се потвърждава и от приложената към документацията по процедурата декларация на автора за оригиналност и автентичност на дисертационния труд.

Авторефератът е в обем 37 стр. Той отразява обективно, ясно, точно и пълно съдържанието на дисертационния труд и представя вярно неговите положителни качества. Конфигурацията на изложението му съответства на логическата ос на изследването.

5. Идентифициране и оценяване на научните и научно – приложните приноси в дисертационния труд

В дисертационния труд се открояват следните **научни и научно-приложни приноси**:

- На база теоретичен и емпиричен анализ са идентифицирани и аргументирани нормативните и методологичните слабости в приложимия за изследваните предприятия национален счетоводен стандарт (СС 9 - Представяне на финансовите отчети на предприятията с нестопанска дейност). Посредством сравнителен анализ между СС 9 и International Non-Profit Accounting Standard (INPAS) са изведени конкретни направления за усъвършенстване на националния стандарт, основани на добрите практики и принципните решения, заложиени в INPAS.

- Детайлно са анализирани проблемите при разграничаването на стопанската и нестопанската дейност на юридическите лица с нестопанска цел (ЮЛНЦ), като е предложена и сравнителна таблица, която може да бъде използвана при оценката на хибридни дейности, при разработването на индивидуалния сметкоплан на организациите с нестопанска цел.

- Предложени са модел за оценка на ефективността и дейността на ЮЛНЦ, както и ключови показатели за ефективност, диференцирани според сектора на дейност, чрез които се създава възможност за обективна, съпоставима и систематизирана оценка на резултатите от дейността.

- Разработен е модел за остойностяване и модел за оповестяване на доброволческия труд, чрез които се създава възможност за по-ясно представяне на организационния капацитет, способността за изпълнение на дейности и проекти, надеждността и устойчивостта на организациите.

- Разработен е примерен модел на годишен доклад за дейността, който би подпомогнал както съставителите при неговото практическо изготвяне, така и външните за ЮЛНЦ потребители на информация при вземане на информирани професионални решения.

- С цел повишаване на адекватността, пълнотата и съпоставимостта на отчетната информация са аргументирани и формулирани конкретни препоръки за преодоляване на проблемите в отчетността на предприятията с нестопанска цел.

6. Публикации и участие в научни форуми

Във включената към документацията по процедурата собственоръчно подписана от докторанта справка-декларация за изпълнение на минималните национални изисквания за присъждане на ОНС „доктор“ по област на висше образование 3. Социални, стопански и правни науки, съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от ЗРАСРБ са представени 6 бр. самостоятелни публикации (вкл. 1 бр. статия и 5 бр. доклади), като 3 бр. (1 бр. статия и 2 бр. доклади) са свързани с темата на дисертационния труд. Докторантът е взел участие в два научни форума, в които е представил свои разработки свързани с темата на дисертацията. Той е участвал в три научни форума, където е представил други свои разработки.

От посоченото става ясно, че основни аспекти от съдържанието на изследваната проблематика в дисертацията са направени достойно на специализираната аудитория.

7. Констатирано или неконстатирано плагиатство в дисертационния труд и автореферата

След запознаване със съдържанието на дисертационния труд и на автореферата не се констатира наличие на плагиатство.

8. Критични бележки и препоръки

По отношение на разработката могат да се посочат следните *бележки и препоръки*, които не омаловажават безспорно положителните ѝ качества:

- На отделни места в изложението се допуска превес на описателния над изследователския характер.

Позволявам си добронамерено да препоръчам на докторанта да продължи и да разшири своите изследвания по тази интересна и дискуссионна материя.

9. Въпроси към дисертанта

По дисертационния труд бих отправил следния *въпрос*:

- Какво е мнението на докторанта по отношение на практическите възможности за решаване на основните проблеми на отчетността в предприятията с нестопанска цел?

10. Заключение

В заключение може да се обобщи, че дисертационният труд „Проблеми на отчетността в предприятията с нестопанска цел“ съдържа научни и научно-приложни резултати, които представляват оригинален принос в науката и отговарят на изискванията на ЗРАСРБ, Правилника за прилагане на ЗРАСРБ и Правилника за развитие на академичния състав в ИУ – Варна.

Дисертационният труд показва, че докторант *Имрен Севим Гендж – Салатова* притежава задълбочени теоретични знания и професионални умения по докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“, като демонстрира способности и възможности за самостоятелно провеждане на научно изследване.

Всичко това ми дава основание да изразя *положителното си становище* и да препоръчам на уважаемото научно жури да гласува за *придобиване* на образователната и научна степен “доктор” в професионално направление 3.8. „Икономика“, докторска програма „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност“ от *Имрен Севим Гендж – Салатова*.

гр. Свищов,
12.03.2026 г.

Рецензент:.....

(проф. д-р Ат. Атанасов)

РЕЦЕНЗИЯ

Върху дисертационен труд за придобиване на образователната и научна степен „Доктор“ по професионално направление 3.8. „Икономика,“ по обявена процедура от Икономически университет Варна.

1. Обща информация

Рецензията е изготвена от доц. д-р Светлозар Димитров Стефанов, научна специалност „Счетоводна отчетност, контрол и анализ на стопанската дейност,“ Икономически университет – Варна

Основание за написване на рецензията. Заповед №РД-06-24 от 27.01.2026 г. на Ректора на Икономически университет Варна и Решение от първо заседание на научното жури, проведено на 09.02.2026 г.

Автор на дисертационния труд: Имрен Севим Гендж-Салатова

Тема на дисертационния труд: „Проблеми на отчетността в предприятията с нестопанска цел.“

2. Данни за дисертанта. Имрен Севим Гендж-Салатова се дипломира през 2017 г., като Икономист по специалност „Счетоводство и контрол“ в Икономически университет Варна. Дисертантът се е обучавал в докторска програма по специалност „Счетоводна отчетност,“ контрол и анализ на стопанската дейност,“ по професионално направление 3.8 „Икономика,“ катедра „Счетоводна отчетност.“

Имрен Гендж-Салатова е зачислена в редовна докторантура, съгласно Заповед № РД17-380/13.02.2018 г., на Ректора на ИУ Варна със срок на обучение 3 години. По време на обучението си в докторската програма е положила всички изпити от индивидуалния докторантски план. Със Заповед № РД17-392/09.02.2021 г. е отчислена с право на защита за срок от 5 години, считано от 01.02.2021 г.

Имрен Севим Гендж-Салатова започва своята професионална кариера през 2012 г. като „Стажант логистик“ в „Каолин“ АД. Последователно преминава през различни работни позиции, като: „Стажант администратор,“ „Счетоводител“ в детска градина „Делфинче“, „Специалист връзки с обществеността,“ в „И БИ СИ Лимитед“ ЕООД гр. Варна, „Счетоводител“ в „И БИ СИ Лимитед“ ЕООД гр. Варна, „Специалист дейности в Център за обществена подкрепа“ гр. Разград и Управител на фондация „За нашето бъдеще,“ гр. Разград.

3.Общо представяне на дисертационния труд.

Представеният за рецензиране дисертационен труд е посветен на актуален за теорията и практиката проблем, свързан с организацията на отчетността и изготвянето на финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел. Актуалността на проблематиката се определя от обхвата, съдържанието и методиката на изследване и получените резултати. Понастоящем тази проблематика е слабо разработена в българската специализирана литература. Поради това, считам, че усилията на автора да разработи дисертационен труд на подобна тема, следва да бъдат адмирирани.

Дисертационният труд се състои от увод, три глави, заключение, списък на използваната литература и 12 приложения, с общ обем от 312 стандартни страници. С цел по-доброто възприемане на текста, в основния текст на дисертацията са включени 8 фигури и 27 таблици. Възприетата структура е подходяща и позволява в логическа

последователност да се изследват теоретичните и практико-приложни проблеми, възникващи при организацията на текущото отчитане и съставянето на финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел. Приятно впечатление прави списъкът на използваната литература. Безспорно, използваният значителен брой литературни източници показва високата степен на информираност на дисертанта и неговите задълбочени познания на специализираната литература по изследваната проблематика. Литературните източници са правилно използвани и коректно цитирани в разработката. Добро впечатление прави и прецизното оформяне (в техническо отношение) на дисертационния труд и съпътстващите материали по защитата.

4. Преценка на структурата и съдържанието на дисертационния труд.

Разглежданата в дисертационното изследване проблематика е с висока теоретична стойност, което се потвърждава и от направения задълбочен анализ на значителен брой теоретични постановки, свързани с нормативната уредба и счетоводната практика на организациите с нестопанска цел и възможностите за нейното усъвършенстване. Темата има висока практическа значимост по отношение на възможностите за усъвършенстване на приложимите счетоводни стандарти, регламентиращи представянето и оповестяването на информацията във финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел.

Разглеждан в своята цялост, дисертационният труд представлява задълбочено научно изследване на проблемите на отчетността на предприятията с нестопанска цел. Има ясно формулирана цел, обект и предмет на изследване. Отличава се с добре формулирана, аргументирана и успешно защитена докторска теза, както и правилно дефинирани научно-изследователски задачи. С решаването на задачите се постига задълбоченост на изследването, формулирането на аргументирани и научно-обосновани изводи и предложения, които след известно адаптиране могат да намерят приложение в реалната практика. За постигането на формулираната цел, докторантът умело използва различни изследователски подходи и методи които позволяват успешно да интерпретира получените резултати, както и да прави аргументирани изводи, обобщения и препоръки.

В съдържателно отношение, в увода на разработката, докторантът сполучливо обосновава актуалността на проблематиката и изяснява целта и задачите, обхвата, обекта, предмета и ограниченията на изследването, както и формулира изследователската (докторска) теза, която впоследствие успешно защитава и доказва. Формулирани са четири изследователски хипотези, три от които се потвърждават, а една не се потвърждава в хода на изследването.

В първа глава са разгледани теоретичните основи, нормативната уредба и специфичните характеристики на предприятията с нестопанска цел, които оказват влияние върху организацията на счетоводството и изготвянето на финансовите отчети. Представена е характеристика на тяхната правна същност, икономическа роля и обществена функция. Обект на анализ е третият сектор като специфична група субекти, при които правният статут, организационният профил и прилаганият бизнес модел предопределят особеностите в отчетността и оповестяването на информацията. Изследвана е действащата нормативна уредба като кцентът се поставя върху разпоредбите на Закона за юридическите лица с нестопанска цел и тяхното влияние върху организацията на счетоводството. Разгледани са и основните класификационни признаци – сфера на дейност, социална насоченост, начин на учредяване и организационни характеристики. Анализът обхваща и спецификата на счетоводната информация, произтичаща от общественополезната мисия и модела на създаване на стойност за различните групи заинтересовани страни.

Във втора глава са изследвани проблемите, свързани с организацията на отчетността и изготвянето на финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел. Обект на анализ са особеностите на счетоводната политика и индивидуалният сметкоплан на предприятията с нестопанска цел, чието разработване е повлияно от характера и специфичните особености на осъществяваната дейност, източниците на финансиране, нормативните изисквания и приложимите счетоводни стандарти. Последователно са изследвани особеностите на капиталовата структура, формирането, представянето и оповестяването на финансовият резултат от стопанската дейност, особеностите при отчитането на активите, разчетните взаимоотношения, както и особеностите при признаването на разходите и приходите.

В трета глава е представено емпирично изследване на редица значими проблеми в дейността на предприятията с нестопанска цел, като са приложени адекватни количествени и качествени методи на изследване. Изборът на методология е съобразен с целите и задачите на изследването, както и със спецификата на нормативната рамка и особеностите на практиката в предприятията от третия сектор на икономиката. Резултатите потвърждават първата хипотеза за наличие на положителна зависимост между констатираните слабости на НСС 9 и затрудненията при организиране на отчетността в предприятията с нестопанска цел. Анализирани са проблемите при разграничаването на стопанската и нестопанската дейност и отражението им върху текущото отчитане и представянето на резултатите във финансовите отчети, с което се потвърждава и третата хипотеза, а именно, че затрудненията при разграничаването на стопанската от нестопанската дейност пораждаат проблеми във връзка с текущото отчитане на тези две дейности и представянето на резултатите от тях във финансовите отчети. Установено е, че финансовият анализ се прилага ограничено – рядко се използват показатели за ликвидност и платежоспособност, както и практически не се извършва анализ на имуществената и капиталова структура. В дисертацията са изследвани и проблемите, възникващи при оповестяване на информацията във финансовите отчети и годишните доклади за дейността. Констатира се, че в една значителна част от предприятията с нестопанска цел към този въпрос се подхожда формално, като оповестената информация е с много ограничен обхват, а понякога липсва съпоставимост между представената и оповестена информация през различните отчетни периоди. Най-честите проблеми, които възникват са свързани с представяне и оповестяване на информация по конкретни проекти и начина на тяхното финансиране. Всичко това значително ограничава полезността на представената информация най-вече за външните потребители. На база на извършеното проучване по отношение на оповестената във финансовите отчети информация се потвърждава втората хипотеза: Анализът на информацията от годишните доклади за дейността съдейства за по-добрата информираност на потребителите на информация от финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел. В резултат на проведеното емпирично проучване не се потвърждава четвъртата хипотеза, че по-големият размер на приходите от стопанска дейност предопределя и оповестяването на по-голям обем информация във финансовите отчети.

В дисертационното изследване се прави извода, че полаганият от доброволците труд представлява значим нефинансов ресурс с висока обществена полезност, но в преобладаващата част от предприятията с нестопанска цел, този труд не се остойностява и не се оповестява във финансовите отчети. Това от своя страна води до ограничено представяне на информацията за реалното участие на персонала на нестопанското предприятие в процеса на осъществяваната дейност.

В заключението на разработката по подходящ начин са систематизирани основните изводи и препоръки, които са направени от автора в резултат на изследването.

Дисертацията е разработена в обем, който позволява с достатъчна дълбочина и изчерпателност да се изследват проблемите, дефинирани в увода като предмет и обект на изследване, предвид широкия обхват на разглежданата проблематика. Дисертационното изследване е написано на ясен и разбираем български език. Уместно е използвана възприетата терминология като не се откриват повторения и логически несъответствия.

5. Идентифициране и оценяване на научните и научно-приложни приноси в дисертационния труд.

Представеният дисертационен труд на докторант Имрен Севим Гендж-Салатова съдържа теоретични и практико-приложни приноси, които могат да се систематизират по следния начин:

5.1. Приноси с теоретичен характер

5.1.1. На основата на задълбочено изследване на юридическата им регламентация, икономическата им същност и обществена мисия са дефинирани специфичните особености на предприятията с нестопанска цел, които оказват влияние както върху организацията на текущото счетоводно отчитане, така и на подходите за представяне и оповестяване на информацията във финансовите отчети.

5.1.2. След проучване на особеностите свързани с модела на финансиране и управление, формирането и използването на ресурсите, структурата на разходите и приходите, както и на механизмите на постигане на обществено значими цели, са формулирани специфични признаци за класификация и е предложена собствена класификация на предприятията с нестопанска цел, разработена от автора.

5.2. Приноси с практико-приложен характер

5.2.1. Предложен е модел за оценка на ефективността на база на показатели за ефективност, диференцирани в зависимост от сектора, в който предприятията с нестопанска цел осъществяват своята дейност – образование, здравеопазване, култура, изкуство, социална интеграция и др.;

5.2.2. Разработен е модел за остойностяване и оповестяване на труда на доброволците, който гарантира по-пълното и прозрачно представяне и оповестяване на организационния потенциал и ефективното използване на човешките ресурси.

5.2.3. Разработен е примерен модел за изготвяне на Годишен доклад за дейността. Прилагането на модела улеснява както съставителите по отношение на неговото изготвяне, така и външните потребители при вземането на решения свързани с дарения, финансираня и доброволчество.

Така формулираните приноси с теоретичен и практико-приложен характер показват, че дисертационният труд притежава необходимите научни качества и ползи както за счетоводната теория, така и за законодателните органи и стопанската практика.

6. Публикации и участие в научни форуми

Преценката на представените в автореферата научни публикации от докторант Имрен Гендж-Салатова установи, че последните удовлетворяват количествените критерии, посочени в чл. 35, ал. 1, т.1-4 от Правилника за развитие на академичния състав в Икономически университет Варна. Те съответстват и на минималните национални

изисквания за присъждане на образователната и научна степен „Доктор,“ съгласно чл. 2б, ал. 2 и 3 от Закона за развитие на академичния състав в Република България и представляват значим научен принос по отношение на представянето и оповестяването на информацията за доброволческия труд и отчетността на предприятията с нестопанска цел.

7.Констатирано или неконстатирано плагиатство в дисертационния труд и автореферата

В дисертационният труд и автореферата към него не се констатира плагиатство или опит за използване на едни и същи текстове в различни публикации и други прояви на нарушаване на академичната етика. В тази връзка, в автореферата е представена и декларация за оригиналност.

8.Критични бележки и препоръки

8.1.На отделни места в разработката, описателният характер на изследването надделява над изследователския. Известно съкращаване на текстовете, характеризиращи общоизвестни понятия и факти би позволило да се открият по-ясно застъпването от автора тези и становища;

8.2. За препоръчване е в бъдещата си работа, докторантът по-ясно и категорично да изразява собствено мнение по дискутираните въпроси, както и да прецизира аргументите си по отношение на формулираните изводи, препоръки и предложения;

8.3.Дадените предложения, насочени към усъвършенстване на НСС 9 Представяне на финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел, трябва да се прецизират. Идеята на счетоводните стандарти е те да бъдат насочени към оценката и представянето на информацията за съответните отчетни обекти във финансовите отчети. Те не се занимават с несъществени въпроси, какъвто е въпроса за организацията на текущото счетоводно отчитане на дейността на предприятията с нестопанска цел. Организирането на счетоводството следва да се извърши от ръководството на предприятието на база на характера на осъществяваната дейност, опита и традициите, които съществуват в това отношение. Поради това стандартът няма как да съдържа конкретни методически указания в тази насока;

8.4. В дисертационния труд е направен опит за разглеждане на широк кръг въпроси, всеки от които по същество оказва влияние върху организацията на отчетността в предприятията с нестопанска цел. Въпреки това, подобно изследване предполага фокусиране върху ключовите и най-съществени проблеми, характерни за значителна част от тези предприятия. В този контекст би било целесъобразно при окончателното оформяне на дисертационното изследване, част от по-малко значимите проблеми да отпаднат и да бъдат обособени в самостоятелна публикация. Последното не само би довело до известно съкращаване на обема на дисертацията, но и би позволило на дисертанта да се концентрира само върху изследването на по-съществените въпроси и на тази база да бъдат направени по-конкретни и задълбочени изводи и препоръки.

Посочените бележки и препоръки не омаловажават по никакъв начин постиженията на докторанта. Те са насочени единствено към подпомагане на неговата бъдеща работа. Те имат добрата воля да съдействат на докторанта да усъвършенства техниката на научното изследване и са **част от високата оценка, която той заслужава за постигнатите резултати.**

9. Въпроси към дисертанта

В рамките на процедурата по публична защита на дисертационния труд, очакваме докторантът да отговори на следните въпроси:

9.1. Следва ли предприятията с нестопанска цел да изготвят отделни финансови отчети за своите донори или на последните следва да се предоставя информация само за текущото състояние на проектите, в чието финансиране, те са участвали? В този смисъл следва ли донорите да се разглеждат като специфичен потребител на информация от финансовите отчети?

9.2. Като сила или слабост на НСС 9 Представяне на финансовите отчети на предприятията с нестопанска цел определяте наличието на разпоредби, регламентиращи организацията на текущото счетоводно отчитане (стр. 42)

9.3. Ако направим паралел с книгата на Иван Манчев „Мечти и кошмари,“ моля посочете къде започват мечтите и къде свършват кошмарите за счетоводителите на предприятията с нестопанска цел!

10. Заключение

Дисертационният труд на тема „Проблеми на отчетността на предприятията с нестопанска цел“ с автор Имрен Гендж-Салатова представлява завършено самостоятелно научно изследване, което съдържа значими приноси с теоретичен и практико-приложен характер. В дисертационният труд се съдържат аргументирани и научно обосновани предпоставки за усъвършенстване на счетоводната теория и практика в предприятията с нестопанска цел. Посочените критични бележки и препоръки не намаляват положителните качества и достойнства на изследването и следва да се възприемат само като препоръки за бъдещата работа на дисертанта, с цел постигане на още по-задълбочени и значими научни резултати. Общото ми впечатление е определено положително. Поради това си позволявам с необходимата убеденост да подкрепя и предложа на членовете на научното жури да присъдят образователната и научна степен „Доктор“ на Имрен Севим Гендж-Салатова.

12.03.2026 г.
гр. Варна

Рецензент.....
(доц. дпр Светлозар Стефанов)